



ADAM CHROMÝ

Ryby

nepláčou

motto

Ryby nepláčou

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Adam Chromý

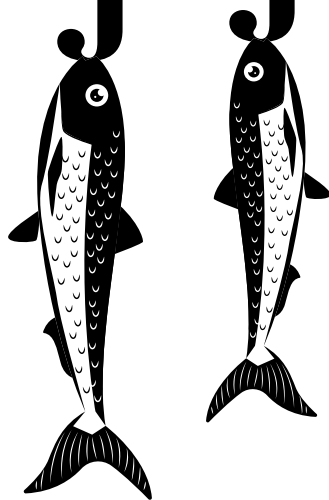
Ryby nepláčou – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.


ALBATROS MEDIA

ADAM CHROMÝ

Ryby



nepláčou

motto



Chcete, aby příběh této skvělé knihy pokračoval i potom, co ji dočtete? Tak ji pusťte dál do světa. Vše potřebné se dozvíte na **www.restorio.cz**.

Albatros Media podporuje udržitelný rozvoj, který vrací použitým věcem smysl. On-line antikvariát Restorio vaše knihy odkoupí a zaplatí vám ihned – nečekáte, až se prodají. Získané peníze si můžete nechat nebo si vyberete charitu, kterou jimi podpoříte. V tom případě zvýší Restorio částku o 20 procent.

© Adam Chromý, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-267-2896-2

ISBN e-knihy 978-80-267-2902-0 (1. zveřejnění, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-267-2903-7 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-267-2897-9 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

Všem, kteří uvěřili

*Události zachycené v této knize se denně
odehrávají v jiných souvislostech.*

*Jakýkoliv text je jen zkreslenou
a neprokazatelnou verzí reality.
Včetně tohoto.*

Mluvte tiše, když mluvíte o lásce.

William Shakespeare

ZUZANA SE NEZAPOJUJE

„Jen ať si to taky zkusí sám.“

„No, já ti nevím, jestli je to dobrý nápad.“

„Máš snad lepší?“

„To nemůže dopadnout dobře. Počítáš taky s tím, že to bude konec?“

„Ale on už to dávno je konec.“

„Přejete si ještě něco?“

„Ne, děkujeme. Povídáme si.“

„Nechcete si to povídání nějak zpříjemnit?“

„Fakt nic nepotřebujeme.“

„Vážně ne, jen si dopijeme kávu.“

„Pokud byste měly ještě nějaké přání...“

„No, jedno bych možná měla, potřebovala bych zachránit manželství.“

„Zachránit? Myslela jsem, že děláš všechno pro to, abys ho ukončila.“

„S tím vám bohužel nepomůžu. Ale máme bohatou nabídku kávy.“

„Kávu už jsme měly.“

„Máme sedmnáct druhů.“

„Jedna mi úplně stačí. Už tak mám špatný spaní. To se prostě nedá, usínat vedle takovýho člověka.“

„Ten člověk je tvůj manžel.“

„Zatím.“

„Já vás odtud samozřejmě nevyhazuju...“

„Ale vypadá to tak!“

„Nezlobte se, ale ještě spolu musíme něco probrat.“

„Máme taky bohatou nabídku dezertů. Bezlepkových, bezlaktózových, low carb, raw, bez přidaného aromatu a barviv, samé prvotřídní suroviny.“

„To jste ty suroviny teda dost osekali.“

„Máme i nízkokalorické dezerty.“

„No dovolte!“

„Nebud' zase vztahovačná. Nic tím nenaznačoval.“

„Nejsem vztahovačná!“

„Vůbec se tím nezabývej, nikdo se ti nesnaží nic...“

„No bože, tak jsem trochu přibrala. To ale ještě neznamená, že potřebuju dort bez cukru, bez mouky, bez vajec a bez kalorií. Úplně prázdněj dort! Jako by nestačilo, že mám prázdněj život.“

„Omlouvám se, to mě ani nenapadlo.“

„Nerušte nás, prosím, řešíme tady osobní věci.“

„Zaplatíme a půjdeme.“

Obě ženy se na Zuzanu zaskočeně podívaly. Byly tak zabrané do rozhovoru, že na ni málem zapomněly, přestože spolu seděly u jednoho stolu. Ale mohla si za to sama, měla se víc zapojovat.

Přesně tohle slychala už na základní škole. Teda spíš to slychali její rodiče na třídních schůzkách, protože Zuzana vyrůstala v době, kdy se o čemkoliv závanějším psychickou poruchou ohleduplně šušovalo v naději, že se to nakonec „samo nějak srovná“. Následně se před ní mlžilo i doma, protože nikdo přece nechtěl vychovávat problematické dítě.

Zuzana až v dospělosti obdržela oficiální lékařský verdikt, podle něhož byla jen obyčejná introvertka. Takže

nebyla „vadná“ (jak ji mylně diagnostikovali spolužáci). To přece není pro život žádná překážka. Teda pokud vám zrovna netáhne na padesát a bývalý manžel nemá čas na nečitelně zádumčivého dospívajícího syna, protože ho vyčerpává miminko. Pro rodičovské vyčerpání nemá Zuzana samozřejmě pochopení, protože svoje jediné miminko přivedla na svět už před šestnácti lety. Od těch časů se toho hodně změnilo. V jejím případě bohužel k horšímu.

Slova jejích kolegyň šla jedním jejím uchem dovnitř a druhým ven. Zatímco z jedné strany do ní Monika hustila nářky o svém nemožném manželovi, kterého se chystá už přinejmenším deset let opustit, z druhé strany sváděla boj o její pozornost Eva, která svého přinejmenším srovnatelně nemožného manžela až přehnaně obhajovala.

Obě na tom byly podstatně líp než Zuzana, která už stála poněkud mimo hru. Ondřejovi nemohla vyhrožovat odchodem, protože on se k němu odhodlal mnohem dříve, než si vůbec připustila, že to v jejich vztahu drhne. Neměla na koho nadávat, neměla být komu vděčná jen za to, že platí hypotéku, celou rodinu vezme jednou za rok na dovolenou k moři (střídavě k Jaderskému a Černému), a když má zrovna světlou chvíli, dojde v ložnici k tichému, unavenému a upocenému aktu, po kterém si oba oddechnou, že mají zase na pár dní vystaráno, a usnou s pocitem, že jsou sexuálně aktivní, což je ve výsledku mnohem uspokojivější než dosažení orgasmu.

Zuzana si o svých kamarádkách samozřejmě nemyslela nic špatného. Ony to vlastně nebyly až tak úplně její kamarádky, ale když s někým sdílíte pracoviště už od minulého století (ano, je to celá věčnost), vztahy se utuží do takové míry, že s kolegyněmi začnete trávit i volný čas. A toho měla Zuzana na rozdávání.

Jako „certifikovaná“ introvertka by si radši sama zalezla někam do kouta, ale to by působila ještě zoufaleji. Soucitu si už po manželově odchodu užila dost. Bezobsažné řeči se naučila nevnímat. Z její strany to nebyla ignorace, ale spíš ohleduplná kolegiálnost. O její názor stejně nikdo nestál. Všichni už si zvykli na to, že Zuzana nemá potřebu „se zapojovat“.

Monika s Evou se jí už pár let neptaly na to, jak se má, protože jí nechtěly znepříjemňovat už tak bolavou životní situaci. Přitom by jim strašně ráda ve vši slušnosti a upřímnosti řekla, že se má „na hovno“.

Je jí osmačtyřicet a učí angličtinu děti mladšího školního věku, které se nezdárahají opravovat její špatnou výslovnost. To ona v jejich věku radši držela celou hodinou zkřížené nohy pod lavicí, jen aby se nemusela před celou třídou zahanbeně dožadovat povolení k užití toalety. Tehdy se tomu říkalo „jít na stranu“. A Zuzana by radši riskovala prasknutí močového měchýře, než by se na stranu vydala. Na jakoukoliv.

Pokud šlo o intimní život, Zuzana na tom byla z jejich trojčlenné sestavy jednoznačně nejhůř. Monika si navzdory nekonečným litaniím s Vojtou zase dopřeje udobřovací sex, po němž u ní ale místo spokojenosti převládá pocit selhání. Eva svoje soukromí zdaleka tak nerozmazávala, ale určitě nestrádala tak jako Zuzana, která se snaží krotit žhavé myšlenky, zatímco její syn ve vedlejší pokoji bezostyšně sleduje porno, aniž by se obtěžoval vzít si sluchátka.

„Ale ještě jsme neskončily,“ vrátila ji Monika do reality a bouchla dotčeně pěstmi do stolku, až lžičky cinkly o prázdné šálky ze zaschlými zbytky cappuccina a v jejím výstřihu se rozhoupaly pestrobarevné korále. Podobně se vztekala jen při opravování diktátů.

Zuzana neměla šlehané mléko ráda, ale když Monika ob-
jednávala automaticky tři cappuccina, nikdy se neodhod-
lala protestovat. A teď už bylo pozdě na to měnit zavedený
pořádek. A taky neměla ráda příliš hluboké dekolty. Svoje
soukromí si na rozdíl od Moniky chránila, protože chlapci
z vyšších ročníků hodnotili dívky výhradně podle sekun-
dárních pohlavních znaků. Bez ohledu na jejich věk.

„Já už bych šla. Jsem nějaká unavená,“ pokusila se z toho
vykroutit.

„A z čeho?“ ozvala se Eva přísně. Obě kolegyně zastáva-
ly názor, že míra únavy je úměrná počtu členů domácnos-
ti. Eva by k tomuto účelu dokonce zvládla připravit jedno-
duchou slovní úlohu.

Na Zuzaninu odpověď jako obvykle nečekaly a navá-
zaly tam, kde skončily. Než Zuzana stačila odplout do
svojí bezpečné vnitřní bubliny, vyslechla Moničin plán
o tom, že se dočasně nastěhuje k Evě a bude zpovzdálí
sledovat bezradné počínání svého muže, který bude mu-
set kromě svého zaměstnání zvládnout celou domácnost,
péči o dvě nezletilé děti a hlídání psa, který byl původně
pořízen jako pes hlídací. Eva se jí tenhle záměr snažila
rozmluvit, protože přítomnost cizí ženy v jeho bytě by
se Josefovi určitě nezamlouvala. A Evě by se pro změnu
nezamlouvalo, že by se Monika na vlastní oči přesvědčila
o tom, jak to u nich doma chodí. Nebo spíš nechodí.

Zuzanu lehce (ale opravdu jen lehce) zarazilo, že se Mo-
nika neobrátila na ni. Tak nějak se to nabízelo. Ne že by
o její přítomnost u sebe doma až tak stála, ale přinejmen-
ším to bylo k úvaze. Když se nad tím zamyslela, její byt byl
vlastně nedostupná tvrz, kam měla přístup jen velmi ome-
zená skupina lidí – Zuzana, Alex a Ondřej (v době, kdy to
byl ještě Ondra).

Možná nastal čas víc se zpřístupnit okolí. S tím samozřejmě není radno spěchat, je nutné postupovat obezřetně. Takže ne, Zuzana sama s přátelskou nabídkou nepřijde. A pokud se na ni Monika obrátí, nastane rozpačitá situace, již se Zuzana snažila vyhnout.

Za běžných okolností by vytáhla peněženku, zaplatila by a nechala kolegyně, ať si ještě popovídají. Předtím by se samozřejmě přinejmenším třikrát omluvila, a stejně by se cítila provinile. Jenomže v Zuzanině životě bylo běžných okolností pomálu. Po dřívějších neshodách ohledně placení přišla Eva s radikálním řešením. Pořádek přece dělá přátele. Každá záležitost týkající se financí měla v jejím podání podobu matematického příkladu. Se správným řešením, samozřejmě. A tak společná setkání u kávy pojala stejně jako rodinný rozpočet. Kolegyně jí každý měsíc posílaly na účet předem stanovenou částku (každoročně navýšenou o míru inflace), z níž byla spravedlivě uhrazena útrata. Evě pak za správu společného jmění náležela odměna ve výši dvouprocentního úroku zaručeného spořicího účtem. Za obětavou činnost si tak ročně přišla na tři kávy zdarma. A to se počítá.

Zuzana dál jako nezávislá pozorovatelka přihlížela cizímu štěstí. Občas se sice dramaticky probíraly neshody, ale ve srovnání s tím, co v partnerském vztahu prožívala ona (nic), šlo pořád ještě o štěstí, jen v jiné podobě.

Monika byla sice jen o pár let mladší, ale občas to vypadalo, že je od sebe dělí celá generace. A to nejen díky kvalitnější kosmetice a péči o pleť, na kterou si Zuzana nikdy moc nepotrpěla, což byla možná jedna z příčin Ondřejova odchodu k mladší ženě. Monika byla mladší i duchem a to, co nedostala do vínku od přírody, se snažila dohnat možná až příliš častým zesvětlováním vlasů a nakupováním

oblečení v menší konfekční velikosti, než jaká jí tabulkově náležela. Zatímco Zuzana se mylně domnívala, že s Ondřejem pomaličku a plynule přejdou do pohodlné fáze spokojeného stáří, kolegyně se nebránila restartu.

„Napadlo tě někdy, že třeba Vojtěch není až tak nesnesitelný?“ osmělila se Zuzana.

Její poznámka Moniku překvapila. A Evu udivilo narušení zaběhnutého cyklu.

„Ty seš snad na jeho straně?“

„Nejsem na ničí straně,“ pokusila se Zuzana svoji domněnku zahrát do autu.

„Z tebe ale mluví špatná zkušenost, to se nepočítá,“ kápła na to Eva a posunula si na nose bifokální brýle jižtější řetízkem kolem krku.

Takhle to skončilo pokaždé. Ať už Zuzana řekla cokoliv, její názor byl poznamenán minulostí.

„No ale když si to všechno nechám líbit a nedám najevo nespokojenost, nikdy už to nebude jiný.“

To měla Monika zatracenou pravdu. Tak nějak nejspíš přemýšlel Ondřej, který pro změnu žádnou nespokojenost neprojevil a rovnou vzal roha.

„Měla bys předem dobře zvážit postup. To máš, jako když u složitější rovnice uděláš špatný krok. Už nikdy se nedobereš ke správnému výsledku.“

„Ale tohle není žádná zasraná rovnice!“ rozohnila se Monika a s mrknutím na Zuzanu dodala: „*This is reality.*“ Byla na sebe hrdá, že zvládne argumentovat i v cizím jazyce.

Angličtinářka její snahu moc neoceníla, protože v jejím podání to znělo jako nabídka nemovitosti. Ale to si Zuzana samozřejmě nechala pro sebe. Nechtěla Moniku poučovat, když už se konečně schylovalo k rozpuštění nikam nevedoucího jednání.

Vytáhla z kabelky mobil. Ne, opravdu jí nikdo nenapsal. Pokud si na ni občas někdo vzpomněl, šlo převážně o nežádoucí reklamní sdělení. Tak jen zkontrolovala čas, což bylo stejně bezvýznamné gesto, protože na ni dneska už žádné jiné povyražení nečekalo. Ani v dohledné budoucnosti.

Následně si vyslechla Evin sžíravý komentář o tom, jak moderní komunikační technologie ničí poctivé a upřímné mezilidské vztahy. V tomhle případě ale nebylo moc co ničit, takže si obě ty pohrdavé pohledy směrem k Zuzaně mohly odpustit.

„Ty někam spěcháš?“ přisadila si Monika.

Odpověď všechny moc dobře znaly, nemělo význam lhát. Zuzana se zamyslela nad tím, kdy naposledy někam spěchala. Kdy měla důvod někam spěchat. Kdy se měla na co těšit. Kdy třeba naposledy dostala obyčejnou kytku.

„Musím nakrmit ryby.“

Soucitné pohledy ji utvrdily v tom, jak strašně zoufale to znělo.

MAGDA TO TAKHLE NECHTĚLA

„Kolik za ni vlastně chceme utratit?“

„Chceme, nebo můžeme?“

„Na kolik by nás to mělo vyjít?“

„Přece jí nemůžeme přinést dvě růže.“

„Když už, tak tři. Nebo jednu.“

„Nemají něco ve slevě?“

„Nemůžeme vzít zvadlou kytku, musí vydržet do zítřka.“

„A nekoupíme jí radši nějaké lepší víno?“

„Lepší víno, ale kytku z výprodeje?“

„Jenom to víno.“

„A není to málo?“

„Ale dyl jí to vydrží.“

„To bych si v jejím případě nebyla až tak jistá.“

„Aspoň bude v lepší náladě.“

„To i s kytkama ve váze.“

„Viš, jak to myslím. Aby nás nepomluvila.“

„Tak jako tak bude nespokojená.“

„Ale jednou za rok jí to snad dopřejeme.“

„Můžu se vás prosím na něco zeptat?“

„Pardon, můžeme se na něco zeptat?“

„Ano?“

Magda už tak nějak předpokládala, že z toho nic nekápnou. A to byly ceny v rámci udržitelnosti – ekologické,

ekonomické i její vlastní – v tuhle pokročilou denní dobu sníženy o třicet procent.

Podívala se na pár, který nejspíš řešil narozeniny nebo nějakou jinou radostnou událost týkající se kolegyně z práce či příbuzné. Zjevně nepřiliš oblíbené. Věděla, že není zrovna dvakrát profesionální, když se zákazníci domáhají její pozornosti, ale do konce provozní doby už zbývala ne celá půlhodina. A do důchodu ještě nekonečných osm let. Bylo to dost dlouho na to, aby se člověk naprosto odrovnal, ale ne dost na to, aby se ještě pokusil změnit obor.

„Můžete nám poradit?“

„Ale ovšem.“ Zněla vstřícně jako hlas z kouzelného sluchátka.

„Máme takový menší problém,“ přiznal muž.

„Já bych to takhle nenazvala,“ upřesnila žena, která ho doprovázela.

Ona byla z Magdina pohledu potenciální zákaznice. On nikoliv.

„Myslíte si, že ženu potěší víc květina, nebo lahvinka něčeho dobrého?“

Jeho doprovod obrátil oči v sloup a Magda si nebyla jistá, jestli jde o hloupý vtip, nebo ještě hloupější vážně míněný dotaz.

„Prosím?“ dožadovala se ujištění.

„No, ptám se, co byste nám doporučila.“

„Já?“ Pořád jí nedávalo smysl, proč tu otázku pokládá právě tady a právě jí.

„Ano,“ trval muž na svém, zatímco ho žena nenápadně tahala za rukáv.

„Jak asi vidíte, na lahvinky si moc nepotrpím.“ Magda opsala rukou oblouk a vzhledem ke stísněnosti prostoru zlomila jeden květ lilie. Takže tu taky neprodá.

Když nenásledoval úsměv, vykouzila ho na tváři sama. Žena opět zatahala za mužův rukáv, tentokrát už mnohem důrazněji.

A pak oba odešli. Počet prodaných květin nevzrostl stejně jako denní tržba, která sotva pokryje provozní náklady a nákup nového zboží.

S Poupátkem to šlo od desíti k pěti, nyní už spíše od pěti k nule. Když ho Magda před pětadvaceti lety otevírala, splnila si sen. Tehdy byl svět ještě v pořádku. Hlavně tady byl Zdeněk, na kterého se mohla vždy spolehnout. Nebýt jeho, Magda by všechno to papírování nikdy nezvládla a dál by seděla za kasou v supermarketu, kde ji z unavujícího stereotypu vytrhly jen chvíle, kdy na pokladním pásu přijely květiny v celofánu. Mnohdy v dezolátním stavu, protože na nich ležel bochník chleba nebo banány za akční cenu. Magda chtěla nabídnout víc, květiny si podle ní zaslouží lepší zacházení než brambory nebo cukr krystal ve slevě.

Pokusila se o kapitalismus s lidskou tváří. Jenomže kapitalismus funguje podle tržních pravidel, jimž mohla jen stěží konkurovat. Pokud se zrovna neslavil Valentýn, Mezinárodní den žen, Den matek nebo nenastal konec školního roku, květiny byly zbytným zbožím. Díky bohu za Dušičky, kdy se Magda mohla finančně zahojit na prodeji věnců. A pokud se nějaké neprodaly, její zručné ruce z nich vykouzily věnce adventní.

Nebýt dekorací, už dávno by skončila v červených číslech a musela by zavřít krám. V jejím případě prosklenou boudu, kde musela v létě skleníkový efekt zmírňovat mobilní klimatizací a v období od Dušiček do Velikonoc ani elektrický přímotop nestačil na odstranění námrazy ze stěn.

Poupátko už bylo značně povadlé a opadávaly z něj poslední okvětní lístky. Nevýhodný byznys už pro Magdu

nebyl koníčkem, ale udržovala ho z úcty ke Zdeňkovi. Zavřít by pro ni bylo mnohem pohodlnější. I v supermarketu by si vydělala víc. Ale nešlo to. Kdyby to vzdala, nemohla by se mu už nikdy podívat do očí. Do očí na fotografii v černém dřevěném rámečku, kde je nikdy nezavře.

Magda si slíbila, že už to tady nějak doklepe. A to nejen v zimním období, kdy se za pultem balí do flanelové deky, kterou se Zdeněk přikrýval v době, kdy se objevila ta příšerná epidemie. Připravila ji o manžela, ale výjimka stanovená vládním opatřením jí alespoň zachránila podnikání.

Kdyby si Magda mohla vybrat, bez váhání by Poupátko obětovala, jen kdyby se Zdeňkem mohla strávit jeden jediný den navíc. Jenomže Magda si vybrat nemohla, a tak dál provozuje květinářství, které kromě svateb dekoruje i pohřby. Květiny jsou ideálním řešením pro každou příležitost.

Pokaždé když Magdě pípla nová zpráva, nepřestávala doufat. I tři roky po jeho smrti jí projel záchvěv naděje, že to všechno byl jen zlý sen a Zdeněk jí píše něco v tom smyslu, že už se mu udělalo líp a brzy ho z nemocnice pustí domů. Samotnou ji překvapovalo, jak urputně se té myšlenky drží. Už by ho měla nechat v klidu spát. A sebe taky.

Magda nebyla až tak docela sama, ještě pořád měla děti. Zatímco Tomáš byl věčně zaneprázdněný, jeho sestra Iveta byla s matkou v podstatně užším kontaktu. Hlavně když potřebovala zajistit hlídání Majdalenky. Vnuččino jméno bylo pro Magdu krásným gestem, ale nyní si čím dál víc uvědomovala, že to byl od Ivety spíše promyšlený tah. Vždyť kdo by kdykoliv a za jakýchkoliv okolností odmítl hlídat vnučku, která nosí jeho jméno?

O půl. Iveta si potrpěla na stručnou komunikaci. Svoji matku se ani neobtěžovala pozdravit, natožpak se jí omluvit za nečekanou změnu plánu. Magda už se naučila její

zprávy šifrovat. V těch dvou slovech se skrývalo následující sdělení: *Ahoj mami, moc se omlouvám, že je to na poslední chvíli, ale potřebovala bych odejít dřív. Mohla bych prosím Majdu přivést už o půl sedmé?*

Když Iveta napsala jen *o půl*, pokaždé to předznamenalo tu horší variantu.

Magda na zprávu ani nemusela odpovídat. Automaticky se počítalo s tím, že dceři vyhoví. Jako osamělá vdova se neměla na co vymlouvat.

Přestože do zavíračky zbývalo ještě pár minut, zamkla dveře, obrátila ceduli na ZAVŘENO a pustila se do rychlého úklidu, aby vnučku a její maminku nezdržovala. Majdalena měla k dispozici i tatínka, který se doma vyskytoval dost nepravidelně a podle Ivety na něj nebylo moc spolehnutí. Ještě že babička je vždy ochotně k dispozici.

Zaklepáním na dveře se jí ohlásila Kristýna z nedalekého pekařství. Uzavřely spolu výhodný pakt spočívající v tom, že jedna z nich večer přinášela neprodané pečivo a druhá jí to oplácela uvádajícími květinami, které ještě druhý den nadělají parádu na stolcích pro hosty pojíející koblihy a croissanty. Jinými slovy opravdová udržitelnost v praxi.

„Tady jdou asi někomu napřed hodinky,“ usmála se po odemčení dveří a předala Magdě papírový pytlík.

„Poslední zákazníci dali před květinami přednost flašce,“ posteskla si květinářka tónem, v němž se mísila ironie s hořkým zklamáním. „Možná bych si měla otevřít vinotéku.“

„Ale víš, že to není vůbec špatnej nápad?“ zasnila se Kristýna, která by decku vína po pracovní době ocenila. A nejen po ní. Úplně nejradši by si ji dala s některým z těch chlápků, na které se v pekařství usmívá jen mírně, aby náhodou její vrásky u úst neprozradily, že už taky překročila padesátku. Magdu si oblíbila nejen kvůli pravidelné

dodávce květin a její přívětivé povaze, ale taky z toho důvodu, že byla o pár let starší, a Kristýna si tím pádem připadala o pár let perspektivnější.

„Dneska jsem zase hlídací babička.“

„A já už jsem se lekla, že chvátáš na rande.“ Popravdě by jí to docela přála, ale přes navazování nových známostí tady byla ona. Měla na to přece nárok, protože na rozdíl od Magdy za sebou neměla dlouhé a spokojené manželství.

Magda se automaticky zasmála, ale pak se nad jejími slovy zamyslela. Proč by se měla Kristýna obávat toho, že Magda vede společenský život? Samotné jí to přišlo nepravděpodobné, ale na rozdíl od rezavějící konstrukce květinářství ještě nepatří do starého železa.

„To se neboj, to nehrozí,“ odpověděla.

Až při zamykání Poupátka si uvědomila, že dělá přesně to, před čím ji varovaly motivační příručky, jimiž ji kamarádky po Zdeňkově smrti zahrnuly. Nejde vstříc svému štěstí, dokonce se mu brání.

Jenomže jak otevřít srdce, se kterým nehne ani čtyřletá holčička, která dědečkovi, jehož v podstatě ani nestačila poznat, nahrává na mobilu videa a posílá mu je do nebíčka? Samozřejmě za vydatné podpory svojí maminky, která moc dobře ví, jak zaútočit na to nejcitlivější místo.

Takhle to Magda nechtěla.

ZUZANY SE NIKDO NEPTAL

Seděla sama u kuchyňského stolu s hrnkem čaje, který jí měl zajistit klidný spánek. Pečlivě namíchaná směs bylin v ověřeném poměru zaručujícím dokonalé duševní uvolnění, jak lákalo balení s nápisem *Šťastná mysl*. Zuzana by se ráda uvolnila úplně jinak než popíjením odvaru z meduňky a levandule, ale musela si vystačit s horkým nápojem, který kýžený účinek nepřinášel.

Přemýšlela, kdy přesně se její svět vylouhoval jako použitý pytlík od čaje. Dřív byl přece její život mnohem pestřejší a vyvrcholení dne nespočívalo v pokušení, jestli tentokrát sáhne po krabičce s nápisem *Sladké sny*, nebo *Pohlazení po duši*. Jak moc špatně na tom člověk musí být, aby mu uspokojení přinášel čaj?

V uplynulých letech došla k závěru, že když už za nic nestojí její dny, může prožívat aspoň kvalitní noci. Stráví spánkem co nejvíc hodin, aby ze svého harmonogramu ukrojila co největší část a zbývalo jí tak pokud možno co nejméně času na jakékoliv jiné aktivity. Kdyby měla možnost vybrat si, ve které pohádce se ocitne, jednoznačně by to byla ta o Šípkové Růžence. Zuzana by samozřejmě ztvárnila hlavní roli a princ na bílém koni by si mohl dát klidně na čas, protože i princezny se potřebují pořádně vyspat.

Co spolu vlastně s Ondřejem po večerech pili? Pili spolu vůbec něco? Kdy spolu přestali trávit večery? A proč si sakra tak dlouho ničeho nevšimla?

Sundala brýle, promnula si unavené oči a rozpustila si neposedné kudrny, které skřipcem krotila do fádniho drdolu. Přestože se tomu dřív bránila, nakonec se stala učebnicovou učitelkou. Tohle z ní udělaly ty děti, které ji nerespektují a myslí si, že jsou díky mobilu o celou vývojovou fázi před ní. A samozřejmě taky Ondřej. Jak je to dlouho, co ji díky zrzavým vlasům, dlouhým nohám a širokému úsměvu přirovnával k Julii Roberts? Tehdy spolu byli v kině na filmu *Mexičan*, ve kterém hrála s Bradem Pittem. Zatímco hollywoodská hvězda od těch časů nic ze svého půvabu nepozbyla, Zuzaniny vlasy začaly šedivět a vypadávat, stehna jí změkla a široký úsměv se změnil v zatrpklý úšklebek.

Zuzana byla tak osamělá, že osamělost v jejím případě získávala úplně nový rozměr. Jakýkoliv kontakt s cizími lidmi pro ni byl tak nepříjemný, že nevycházela z bytu na chodbu, pokud se v rozmezí dvou pater nahoru a dolů ozýval nějaký zvuk. Výtahem zásadně nejezdila a dávala přednost schodišti, protože pro ni nebyla snad horší představa než sdílet s někým uzavřený prostor o velikosti toalety.

Nepatřila k učitelkám, se kterými by se děti na konci školního roku srdceryvně loučily. U spousty z nich si na ulici ani nevybavovala jejich křestní jméno. A v těch nejhorších dnech se přistihla při strašných myšlenkách, že je jí tak trochu nepříjemná i blízkost vlastního syna, který jí dennodenně připomínal toho zmetka Ondřeje. Aspoň že zelené oči a celkově jemnější rysy podědil po ní. Jinak by se mu snad ani nemohla podívat do tváře.

Zatímco Alexův pokoj se během jeho dětství a dospívání měnil a prošel fází Krtečka a jeho zvířecích kamarádů

(to bylo moc roztomilé), dopravních prostředků (tady byla Zuzana, která nerozeznala kamion od nákladáku a nevlastnila řidičský průkaz, úplně ztracená), -saurů nejrozumnějších druhů (Zuzana je nikdy nedokázala správně pojmenovat, na rozdíl od Ondřeje, který tak jako rodič sbíral plusové body), kosmickou fázi (Zuzanin přehled byl limitovaný Sluneční soustavou), až nakonec skončil u jednorožců (tady už se Zuzana ocitla v jiné galaxii), jedinou změnou v matčině ložnici byla prázdná polovina postele. Ukládala na ni prádlo určené k vyžehlení, aby si na letišti nepřipadala jako opuštěná přistávací dráha.

Zuzaniny plány většinou zůstaly... jen plány. Je to už strašně dlouho, co si udělala jakoukoliv radost. Nepočítá-li *Sladké sny* a *Pohlazení po duši*. Hladit by přitom potřebovala úplně jinde. A je to samozřejmě Ondřejova vina, protože kdyby kvůli němu neměla na krku celou domácnost, její život by byl podstatně radostnější.

„OMG, ty seš doma?!“ reagoval na její přítomnost Alex, když vešel do kuchyně.

Ačkoliv v hrnku už zbývala poslední kapka uklidňujícího čaje, o stejnou kapku přetekl i pohár její trpělivosti. Ale protože Zuzana byla nekonfliktní typ, nedala to na sobě příliš znát.

„A kde bych asi tak měla být?“

Alex se zamyslel. A mlčel, protože ho popravdě žádná možnost nenapadla. Jeho matka byla vyloženě domácí typ.

Když dlouho nepřicházela žádná odpověď, zamyslela se pro změnu Zuzana. Měla by za Alexovu přítomnost (včetně netaktních poznámek) být vděčná. Dřív nebo později odejde z domova. V jeho případě to bude naštěstí spíše později, protože měl úplně jiné priority než založení rodiny a financování vlastního bydlení. Chodil teprve do

prváku na gymplu, takže Zuzana může být ještě pár let v klidu.

No dobře, možná by měla svůj stereotyp včas narušit. Ale krůček po krůčku.

„Mně by jako vůbec nevadilo, kdyby sis občas někam vyrazila. Dneska se i boomeři uměj bavit. Ty hranice se posouvaj.“

„Jaký hranice?“ nechápala.

„Dožití.“

„No dovol!“

V první řadě se posouvají hranice tolerance. A hlavně drзости. Zuzana si vybavila bolestivou vzpomínku, která jí jitrila rány během každých Vánoc. V televizi tehdy (ostatně jako každý rok) dávali evergreen svátků klidu a míru – *Pyšnou princeznu*. „Jé, to jsem milovala už jako malá holčička,“ zaradovala se Zuzanina matka před televizorem, který svou hloubkou (třetím rozměrem, ne hloubkou ostrosti) zabíral polovinu obývacího pokoje. Načež dcera (toho času už poněkud odrostlejší holčička) vypustila z úst větu, která jí dodneška nedá spát ani po pozření uklidňujícího bylinkového čaje. „To už je to tak starý?“ Místo odpovědi následovala facka a rázem bylo po klidu i míru.

O rok později se Zuzana pokusila svoje provinění odčinit a při další repríze na stejnou matčinu poznámku reagovala podstatně ohleduplněji: „To už tenkrát dávali v telce?“ Ale místo vykoupení přišla facka z druhé strany, protože matka byla zjevně ještě pyšnější než princezna Krasomila.

Tehdy byly fyzické tresty účinnou výchovnou metodou, kdežto teď by Zuzana s fackou moc nepochodila. Té nešťastné generaci se přičítá jakýkoliv náznak konfrontace a projev násilí.

„Nic ve zlým, Ma.“

Té nešťastné generaci se navíc přičila i čeština, takže Alex k jejímu oslovení používal neosobní anglicismus. Vůči tomu Zuzana jakožto angličtinářka nemohla nic namítat, i když jí přišlo, že vlastně nemluví o ní, ale o nějakém genderově neurčitěm subjektu. I to bylo součástí světa, do kterého nezapadala.

„Večeře bude za chvíli.“ V okamžicích, kdy došlo na vaření, si Zuzana připadala aspoň trochu smysluplně. Až na to, že tahle nešťastná generace odmítala maso, v horším případě jakékoliv živočišné produkty, což značně omezovalo repertoár podávaných jídel. To, na co má chuť ona, nikoho nezajímalo. Už ani ji samotnou ne. A tak obětavě namáčela čočku beluga a nakupovala nejružnější mdlé náhražky chutných a v mnoha případech výrazně levnějších surovin. Nic nepřipomínalo její o dojmy ochuzený život tak jako seitan a tofu.

„Já dneska nejím doma,“ oznámil Alex.

To Zuzaně popravdě nevadilo, protože nespornou výhodou náhražkových potravin byla jejich dlouhá trvanlivost (v některých případech takřka neomezená). Mnohem víc ji trápilo, že Alex je na rozdíl od ní společensky aktivní.

„Jdeš za nějakým... kamarádem?“ odvážila se. Od jisté doby byla v osobních záležitostech opatrná. Když se Alexe někdy v době, kdy končil základní školu, zeptala, jestli se mu líbí nějaká spolužačka, bez jakýchkoliv rozpaků jí odpovéděl: „Spolužačky mi nemaj co nabídnout.“ A pak pro jistotu dodal, že jeho preference nejsou nijak závazné, protože člověk by měl využít všech nabízených možností. Matčin názor ho tehdy nezajímal. Stejně tak se neptal, jestli by si místo polenty přece jen občas nedala řízek. Opravdový, vepřový, smažený na sádle, ne houbovitou sójovou alternativu.

Alex nepovažoval za nutné matce odpovědět a zmizel se slovy: „Mám tě rád, Ma.“

V nějakém americkém televizním seriálu, který nemá s českou realitou nic společného, by to možná vyznělo dojemně, ne však v domácnosti, kde si rodiče takhle na plná ústa lásku nikdy neprojevovali.

Možná to byla chyba. Pro Zuzanu šlo jen o frázi, která na ni měla stejný dopad, jako kdyby se syn rozloučil stejně bezvýznamným: *Enjoy it, Ma.*

MAGDA SE TAM UŽ NEPODÍVÁ

Vnoučata ženám dávají možnost napravit všechno to, co zanedbaly jako matky. Tahle druhá šance je povětšinou vnímána jako jedno z nejkrásnějších životních období, kdy ženy nejsou natolik svazovány povinnostmi a děti svých dětí si užívají mnohem víc než děti vlastní.

Magda si něco v tomhle smyslu přečetla v časopisu, když si krátila dlouhou chvíli v čekárně před ordinací. Teď už si to přesně nevybavovala. Časopis by identifikovat dokázala, ale ordinací v poslední době navštívila spoustu. Ať už vyčkávala na praktickou lékařku či jakéhokoliv specialistu, čekárny se od sebe nelišily. Všechny disponovaly stejnými magazíny, které nebylo radno číst před kontrolou v případě, že trpíte hypertenzí. Magda se v nich pokaždé dočetla, že něco dělá celý život špatně.

Pokud by se řídila všemi varováními ohledně nevhodného stravování, nedostatku pohybu a naprosté ignorace veškerých metod stimulujících fyzické i duševní zdraví, už několik let by byla po smrti. Jenomže Magda byla na rozdíl od svého muže pořád tady a měla se radovat z toho, že má možnost realizovat se jako babička.

Její plány byly ovšem jiné. Nejen na tento konkrétní večer, ale především na celý „podzim života“, jak ty přibližlé časopisy korektně označovaly prachobyčejné stáří. České ženy se

dožívají průměrně osmdesáti let. Pokud by se celý život dal vyjádřit jedním kalendářním rokem, Magda by se teď nacházela přesně v tom období, kdy v září nastává podzimní rovnodennost. Pocitově však byla už někde v listopadu.

Původním plánem bylo u příležitosti jejích šedesátin Poupátko zavřít a spolu s ním i celou kariéru a produktivní etapu života. Magda chtěla odejít na odpočinek v plné, nebo pokud možno aspoň dostatečné síle, a cestovat. Vzhledem k její pracovní vytíženosti zbývala spousta míst, kam se nestačila podívat. A kam už se ani nikdy nepodívá.

„Babi, to já nepapám,“ odmítla Majdalenka jako už tolikrát její kuchařskou snahu. Magda nedokázala pochopit, jak může vnučka odmítat rajskou s masovými kuličkami a kolínky, když předchozí generace na tomhle jídle vyrostly. Všechny děti přece mají rády rajskou. Jinak by ji snad restaurace nenabízely v dětském menu. Mívají rajskou a kuřecí řízek s bramborovou kaší, ale druhá možnost, doplněná vývarem a okurkovým salátem, pro Magdu představovala spíš sváteční nedělní oběd, než na poslední chvíli připravenou večeři.

„Ale vždyť je to mamínčino oblíbené jídlo,“ pokusila se ve vnučce vyvolat pocit, že chuť je genetickou záležitostí. Z Majdalenčina výrazu bylo okamžitě zřejmé, že s touhle teorií nesouhlasí.

„To maminka nepapá,“ překvapila ji.

Magda dokázala uznat, že se toho na světě za posledních třicet let změnilo hodně, ale dodneška vidí, jak Iveta s Tomášem sedí u kuchyňského stolu s vylízanými talíři a dožadují se přídatku.

„A co maminka papá?“ chtěla vysvětlení.

„Pataj,“ řekla Majdalenka a při představě toho cize znějícího pokrmu se mlsně olízla.

Jenomže Magda netušila nad čím.

„Tak to neznám. To jsme nikdy nevařili.“ Ještě pořád měla tendence mluvit v množném čísle, i když to byla výhradně ona, kdo stál věčně u plotny. Ale když se nad tím teď zamyslela, vlastně to dělala ráda. A ráda by to dělala dodneška.

„Pataj!“ zdůraznila holčička a třískla lžící do talíře, až se odmítnutá rajska rozstříkla do jejích blondatých vlásků i po ubruse. Samozřejmě bílém.

Jestli něco Magda opravdu nenáviděla, byly to zaschlé skvrny, z nichž zpravidla vznikaly skvrny trvalého charakteru. Špinavý ubrus ji momentálně trápil víc než zaneřáděná vnučka, která si utřela tvář plyšovým poníkem. Pohotově ubrus stáhla ze stolu a v koupelně ho namočila do umyvadla. Při máchání zavadila pohledem o zrcadlo, v němž ji vylekala unavená, nenalíčená tvář s neupravenými tmavě hnědými vlasy. Po Zdeňkově smrti si je nechala zkrátit, protože neměla náladu věčně chodit po kadeřnictvích. Nakonec si je začala i sama barvit, takže získaly neurčitý odstín, který spíš než oříšek nebo kaštan připomínal zašlé vařečky, jimiž s láskou míchala jídla připravovaná pro manžela. Raději zrak sklopila k umyvadlu. A to si ani pořádně nerozsvítila. Ale kvůli komu by se měla parádit?

„Pataj!“ zopakovala Majdalenka, když se babička vrátila z koupelny. Teď už to znělo, jako by se té zvláštní věci přímo dožadovala.

„Zlatíčko, já opravdu nevím, co to je.“ A i kdyby to Magda věděla, potřebné ingredience určitě doma nemá.

„Nudličky v krabičce.“

Aha. Takže pad thai. Vnučce nemohla mít za zlé, že neumí to čínské jídlo vyslovit. Možná vietnamské nebo thajské, v tom Magda neměla přehled. Asii nikdy nenavštívila. A už ji ani nenavštíví. Jestli se dožije důchodového věku,

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Ryby nepláčou.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.